UNIVERSITETET I OSLO
UNIVERSITETSDIREKTØREN

Til Universitetsstyret
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype:	**Vedtakssak**
Møtesaksnr.:	5
Møtenr.	**8/2008**
Møtedato:	**25. november 2008**
Notatdato:	**11. november 2008**
Arkivsaksnr.:	2008/759
Saksbehandler:	**Ingrid Sogner/Erik Gulbrandsen**

SAKSTITTEL: Opprettelse av Nordisk Institutt for Odontologiske Materialer (NIOM) som datterselskap under UniRand AS

Henvisning til lovverk, plandokumenter og tidligere behandling i styret:
Helse- og Omsorgsdepartementet (HOD) tok i februar d.å. kontakt med Universitetet i Oslo for å undersøke hvorvidt UiO kunne være interessert i å knytte Nordisk Institutt for Odontologiske Materialer, NIOM, til seg som samarbeidsorgan. NIOM er en fellesnordisk organisasjon direkte underlagt Nordisk Ministerråd (NMR).

Hovedproblemstillinger i saken:
Styret i UniRand har tatt en foreløpig beslutning:

> *"Styret mener at NIOMs aktivitet faller inn under formålet med UniRand, og at det dermed er aktuelt å vurdere videre om virksomheten skal innlemmes i konsernet. Forutsetningen er imidlertid at NIOM i så fall etableres som datterselskap innenfor rammene av UniRand-modellens formelle og organisatoriske struktur. Styret forutsetter videre at UiO må ha aksjemajoriteten i NIOM, men legger til grunn at samarbeidende aktører også kan ha aksjeandeler"*

Det odontologiske fakultetet har redegjort for at etableringen av NIOM som selskap under UniRand er en faglig viktig randsoneaktivitet for UiO.

Konsekvenser for økonomi, bemanning og lokaliteter:
I henhold til UniRands vedtekter er det forutsatt at UniRand skal eie mer enn 50% av aksjekapitalen i datterselskaper som opprettes.
Universitetsdirektøren foreslår å sette aksjekapitalen til 100 000 kroner. Dersom UiO skal eie 60% betyr det at UniRand/UiO må gå inn med 60 000 kroner.

Den finansielle avtalen med Nordisk råd må være minimum for tre år slik at en sikrer en stabil finansiering for det nyopprettede selskapet.

FORSLAG TIL VEDTAK:
Universitetet i Oslo vedtar å etablere aksjeselskapet Nordisk Institutt for Odontologiske Materialer AS (NIOM AS). Selskapet etableres som datterselskap under UniRand AS. UniRand/UiO går inn i selskapet med sin andel av aksjekapitalen med en øvre grense på kr 100 000. Andelen finansieres over UiOs virksomhetskapital.

Vedlegg: Brev fra HOD 12.06.08 (Vedlegg 1), Svarbrev fra UiO av 30.06.08 (Vedlegg 2)

Universitetsdirektøren
Universitetet i Oslo

FRA
UNIVERSITETSDIREKTØREN

FREMLEGGSNOTAT
Møtesaksnr.: 5
Møtedato: 25.11.08
Notatdato.: 11.11.08
Arkivsaksnr: 2008/759
Saksbehandler: sogner
/gulbransen

TIL
UNIVERSITETSSTYRET

Opprettelse av Nordisk Institutt for Odontologiske Materialer, NIOM, som datterselskap under UniRand AS

Innledning

Helse- og Omsorgsdepartementet (HOD) tok i februar d.å. kontakt med Universitetet i Oslo for å undersøke hvorvidt UiO kunne være interessert i å knytte Nordisk Institutt for Odontologiske Materialer, NIOM, til seg som samarbeidsorgan. NIOM er en fellesnordisk organisasjon direkte underlagt Nordisk Ministerråd (NMR). Instituttet skal påse at dentale biomaterialer og metoder som anvendes i Norden, er formålstjenlige og sikre for pasient og tannhelsepersonell. Dette gjøres gjennom forskning, materialprøving og ved å spre forskningsbasert informasjon til helsemyndigheter, tannhelsepersonell og allmennheten.

Saksgang

Som svar på brev fra HOD (Vedlegg 1), redegjorde UiO i brev av 30.06.08 (Vedlegg 2) for rammevilkårene for å opprette NIOM som datterselskap under UniRand AS. Det har i hele prosessen vært presisert overfor HOD at skal NIOM organiseres som datterselskap under UniRand AS skal det gjøres innenfor de rammer som gjelder for UniRand. Styret i UniRand hadde i forkant av dette på møte 6. juni 2008 tatt en foreløpig beslutning, med forbehold om at det måtte vedtas av universitetsstyret:

> *"Styret mener at NIOMs aktivitet faller inn under formålet med UniRand, og at det dermed er aktuelt å vurdere videre om virksomheten skal innlemmes i konsernet. Forutsetningen er imidlertid at NIOM i så fall etableres som datterselskap innenfor rammene av UniRand-modellens formelle og organisatoriske struktur. Styret forutsetter videre at UiO må ha aksjemajoriteten i NIOM, men legger til grunn at samarbeidende aktører også kan ha aksjeandeler"*

På bakgrunn av UiOs tilbakemelding tok HOD 12. september 2008 en prinsippbeslutning:

"HOD foreslår at NIOM tilknyttes UiO som samarbeidsorgan, som datterselskap under UniRand AS, under forutsetning av at styret for UiO sier ja på styremøte, og at vi finner en god løsning med hensyn til den nordiske innflytelse på virksomheten."

Prinsippavklaringer

I henhold til Reglement om statlige universiteter og høyskolers forpliktende samarbeid og erverv av aksjer skal styret vedta opprettelse eller eierskap i aksjeselskap. Som del av beslutningsgrunnlaget skal det foreligge faglige vurderinger som beskriver formålet med den eksisterende organiseringen. Beslutningsgrunnlaget skal beskrive på hvilken måte slik organisering oppfyller de faglige kriteriene i regelverket.

1. **NIOM innenfor regelverkets krav og UniRands formål: Faglig interessant og viktig**

Det viktigste prinsippet for UiO og det statlige regelverk er hvorvidt NIOMs aktivitet ligger innenfor UiOs faglige randsone og UniRands formål. Universitetsdirektøren ba derfor Det odontologiske fakultetet om en bekreftelse på hvorvidt dette er faglig viktig, som en del av beslutningsprosessen.

Den foreligger her:

- NIOM driver med forskning og utprøving av dentale (bio)materialer. Det har direkte betydning for undervisnings- og forskningsvirksomheten ved OD
- Det er forskningssamarbeid om dentale materialer (biomaterialer) mellom OD og NIOM.
- I NIOMs informasjonsvirksomhet inngår også bidrag til seminarer og undervisningen ved OD (og HiO).
- Ansatte ved NIOM har Professor-II stillinger ved OD. Bidrar til kompetanseutveksling.
- Instituttsjefen ved NIOM er ekstern representant i Instituttstyret ved IOB, UiO.
- NIOM og OD har felles forskningsprosjekter som stipendiater ansatt ved OD jobber med. Per i dag har NIOM tre stipendiater fra OD.
- Tannlegestudenter og tannleger under videreutdanning ved OD har gjennomført/gjennomfører forskningsoppgaver ved NIOM, som inngår i utdanningen.

- NIOM har utstyr for forskning og testing som supplerer ODs instrumentpark.

- NIOM har en instrumentmaker for design og fremstilling av forsknings-/testmetoder og oppsett som ikke er kommersielt tilgjenglig, og som OD vil kunne samarbeide tettere med/dra nytte av. Per i dag finnes det et slikt samarbeid.

Med ODs begrunnelse ligger etableringen av NIOM som selskap under UniRand innenfor formålet med UniRand og er en faglig viktig randsoneaktivitet for UiO.

2. Aksjekapital

I henhold til UniRands vedtekter er det forutsatt at UniRand skal eie mer enn 50 % av aksjekapitalen i datterselskaper som opprettes.
På møte med HOD ble det antydet at Nordisk Råd ikke ville være interessert å gå inn med aksjekapital, men at Sverige og Norge (de respektive helsedepartementene) kunne være interesserte.
En kan da se for seg at UniRand eier 60 % og Sverige og Norge 20 % hver, men dette må fastsettes i reglement av generalforsamlingen når en får avklart hvilke land som ønsker å gå inn med aksjekapital.
Universitetsdirektøren foreslår å sette aksjekapitalen til 100 000 kroner. Dersom UniRand skal eie 60 % betyr det at UniRand/UiO må gå inn med 60 000 kroner.

3. Styresammensetning

Det forutsettes at UniRand AS og NMR blir enige om styresammensetningen i NIOM AS. Det viktige for NMR er å bibeholde den nordiske innflytelsen. Den vil imidlertid kunne ivaretas på flere måter. De nordiske land kan representeres direkte i styret for datterselskapet, og dermed videreføre en modifisering av dagens modell. Skal alle de nordiske landene være representert i styret, vil det imidlertid bli et relativt stort styre. Et alternativ kan da være at en oppretter et fagråd hvor en sikrer den nordiske innflytelsen. En kan da velge et mindre styre. Dette må endelig avklares i samarbeid med NMR ved fastsetting av vedtektene for NIOM.

4. Finansiering

UniRand må lage en samarbeidsavtale med Nordisk Råd og de nordiske landene om finansiering av aksjekapitalen og av de fremtidige driftstilskuddene for å finansiere selskapet. Budsjettet for 2008 er på 17,7 mill. kroner.

Den finansielle avtalen med Nordisk råd må være minimum for tre år slik at en sikrer en stabil finansiering for det nyopprettede selskapet.

5. **Eiendeler og kapital i NIOM AS**

Pr. 31.12.07 utgjør utstyr 3,6 mill kroner, og NIOM har en egenkapital i bank på ca 7 mill. kroner.
Dersom en oppretter et selskap med ikke erverv til formål kan egenkapitalen avsettes i fond uten beskatning. HOD så det som en forutsetning at en beholder egenkapitalen i selskapet for å ha en likviditet som sikret uforutsette utgifter f. eks. til utbedring av laboratoriene.

Vurdering

Etter en nærmere redegjørelse fra HOD, en grundig intern vurdering, i samarbeid med Det odontologiske fakultet (OD) og i tett dialog med HOD og styret i UniRand AS, foreslår Universitetsdirektøren at Universitetsstyret vedtar å opprette NIOM AS som datterselskap under UniRand AS ut fra premissene i saksutredningen.

Forslag til vedtak:
Universitetet i Oslo vedtar å etablere aksjeselskapet Nordisk Institutt for Odontologiske Materialer AS (NIOM AS). Selskapet etableres som datterselskap under UniRand AS. UniRand/UiO går inn i selskapet med sin andel av aksjekapitalen med en øvre grense på kr 100 000. Andelen finansieres over UiOs virksomhetskapital.

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
Universitetsdirektør

Ingrid Sogner
Konst. dir.
Forskningsadministrativ avd.